Γιάννης Τζέλης
Κοινωνίας Βήμα
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ
ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ - ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑΝΝΗ ΤΖΕΛΗ

ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ 18/11/2026 ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΣΤΟΝ ΠΟΔΟΝΙΦΤΗ

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ θα ξεκινήσω με μια ερώτηση προς την κυρία Αντιδήμαρχο που μου γεννήθηκε μετά την εισήγησή της. Επειδή αναφερθήκατε σε μια αυριανή συνάντηση με τον Δήμο Αθηναίων, απλά να ρωτήσω αν η σημερινή μας απόφαση για γνωμοδότηση είναι υπό την αίρεση της αυριανής συνάντησης ή όχι. Αν θέλετε, απαντήστε το όμως στο τέλος, για να μπω στην τοποθέτηση.

Τώρα, εγώ θεωρώ —και ευχαριστούμε πάρα πολύ καταρχήν τους ανθρώπους που μας κάνανε την παρουσίαση— θα ξεκινήσω με αυτό που αναφέρθηκε για τη φύση. Εγώ θεωρώ ότι η φύση μας δίνει χρόνο. Μας δίνει χρόνο να πάμε σε μια λύση βιώσιμη, χωρίς να χρειαστεί να τη δώσει η φύση η ίδια. Γιατί όσες φορές η φύση έδωσε από μόνη της τη λύση, τα αποτελέσματα ήταν τραγικά. Τα θυμόμαστε όλοι.

Λοιπόν, η συμπληρωματική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων φέρνει δύο παραλλαγές, δύο εναλλακτικές προτάσεις βασισμένες στη φιλοσοφία των ***Nature-based Solutions*****,** λύσεων βασισμένων στη φύση. Και αυτό είναι πάρα πολύ θετικό. Είτε αυτό έγινε ως απόρροια της απόφασης του ΣτΕ, είτε έγινε ως απόρροια της πίεσης για να υπάρξουν αυτές οι εναλλακτικές, είναι πάντα προς τη σωστή κατεύθυνση και μας γεμίζει ικανοποίηση.

Θα πρέπει όμως να πούμε ότι η θετική αυτή προσέγγιση δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη συντονισμένη δράση της κοινωνίας, συλλόγων και συλλογικοτήτων, πρωτοβουλιών πολιτών, ακόμα και θεσμικών οργάνων, όπως είμαστε εμείς, (τα Δημοτικά Συμβούλια του Δήμου μας και του Δήμου Αθηναίων), όπου μέσα από πολυετείς κινητοποιήσεις, δικαστικούς αγώνες, παρεμβάσεις, ημερίδες και αρθρογραφία δημιουργήθηκε μια κοινωνική συναίνεση, θα τη χαρακτήριζα, προς αυτήν την κατεύθυνση. Πάμε να δούμε όμως λίγο τι ακριβώς λέει, ώστε να είναι κατανοητό αυτό που συζητάμε και από τους συμπολίτες μας που μας παρακολουθούν από εδώ δια ζώσης, αλλά και από το διαδίκτυο. Υπάρχουν οι δύο παραλλαγές.

Η **Παραλλαγή 2**, εν τάχει, αφορά μια απομείωση των αστικών απορροών σε ολόκληρη τη λεκάνη —που είναι μια εναλλακτική μακροπρόθεσμη στρατηγική που εστιάζει στη μείωση των πλημμυρικών απορροών στην πηγή— και έρχεται μέσα στη συμπληρωματική μελέτη για λόγους σύγκρισης. Αποτελεί μια πολύ καλή προοπτική που θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Και φέρνει την **Παραλλαγή 1**, για την οποία θα τοποθετηθώ και παρακάτω, που επικεντρώνεται σε εκτεταμένες παρεμβάσεις αποκατάστασης της κοίτης από τη γέφυρα της οδού Παπαναστασίου έως και την εκβολή στον Κηφισό, στα όρια του Δήμου μας με τον Δήμο Αθηναίων.

Παράλληλα με την ύπαρξη των δύο παραλλαγών, περιλαμβάνονται σε αυτή τη συμπληρωματική μελέτη και **έξι εναλλακτικές** αντιπλημμυρικής διευθέτησης για το τμήμα από την Ξάνθου μέχρι τη Χαλκίδος, που βασίζονται στην υφιστάμενη μελέτη για την οποία το 2025 γνωμοδοτήσαμε αρνητικά. Οι εναλλακτικές αυτές εν τάχει βασίζονται σε μέτρα αντιστήριξης, εργασίες στα πρανή, απαλλοτριώσεις κ.λπ., πάντα βασισμένες στην υφιστάμενη αρχική μελέτη.

Θα σταθώ σε δύο εξ αυτών: σε αυτή που προτείνει ο μελετητής και σε αυτή που προτείνει ο Δήμος μας μέσα από την εισήγηση. Σε αυτή λοιπόν που προτείνει ο μελετητής, την οποία ονομάζει **«Εναλλακτική 2»,** το πλέον χαρακτηριστικό είναι η σκυροδέτηση στο πρανές στη γέφυρα Χαλκίδος με κατασκευή επισκέψιμων βαθμίδων και για εκπαιδευτικούς λόγους, ενώ η υπηρεσία, η **Δημοτική Αρχή,** στην εισήγησή της υιοθετεί τη γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων και προτείνει την **«Εναλλακτική 5»,** όπου η κύρια διαφορά της από τη «2» είναι η αντικατάσταση των βαθμίδων σκυροδέματος με βαθμίδες από συρματοκιβώτια, οι οποίες βέβαια παύουν να είναι επισκέψιμες, αλλά έχουν τη δυνατότητα μελλοντικά να απομακρυνθούν για την υλοποίηση μιας καλύτερης λύσης.

Τώρα, για το ποια είναι καλύτερη επιλογή, θεωρώ ότι εξαρτάται από τη στρατηγική προτεραιότητα που τίθεται για το ρέμα του Ποδονίφτη: τη βραχυπρόθεσμη αστική αρχιτεκτονική αξιοποίηση ή τη μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική αποκατάσταση και αναστρεψιμότητα.

Υπό το πρίσμα της μελλοντικής οικολογικής και περιβαλλοντικής αποκατάστασης που θα πρέπει να προτάσουμε, εγώ θεωρώ ότι η Εναλλακτική 5 με τη χρήση συρματοκιβωτίων είναι πιο ορθολογική, γιατί ενέχει το στοιχείο αυτής της αναστρεψιμότητας για το μέλλον.

Ωστόσο, η απόσταση ανάμεσα στις δύο αυτές εναλλακτικές και στην ομόφωνη απόφαση του ’25 δεν αποτελεί απλώς μια τεχνική επικαιροποίηση, αλλά συνιστά μια δομική πολιτική και περιβαλλοντική αναδίπλωση από τις κόκκινες γραμμές που είχε θέσει πέρσι το Σώμα. Εγώ θα αναφέρω ότι η κεντρική γνωμοδότηση πέρσι απέρριπτε τη λογική της αποσπασματικής διευθέτησης και τώρα έχουμε μια μεταστροφή στάσης από την απαίτηση για ριζική αλλαγή σχεδιασμού στην αποδοχή ενός έργου υπό την έννοια της γκρίζας διευθέτησης.

Επίσης, πέρσι απαιτούσαμε να προηγηθεί στρατηγική μελέτη και συνολική οριοθέτηση όλου του ρέματος, όπου με τη σημερινή εισήγηση εγκαταλείπεται η απαίτηση για στρατηγική μελέτη και αρκούμαστε στη σημειακή επέμβαση. Επίσης, η στάση εναντίον της δεύτερης εναλλακτικής απέρριπτε την κατασκευή βαθμίδων σκυροδέματος που απλά αλλάζει το υλικό επένδυσης με συρματοκιβώτια, διατηρώντας όμως κατά μία έννοια την ίδια βίαιη γεωμετρική διαμόρφωση και την κοπή των δέντρων φυσικά. Και στις διαφορές, ενώ πέρσι θέταμε ως άμεση προϋπόθεση λύσεις βασισμένες στη φύση, υποβαθμίζουμε αυτές τις λύσεις σε μακροπρόθεσμο στόχο χωρίς χρονοδιάγραμμα, και αυτό είναι ένα θέμα.

Και αυτές τις παρατηρήσεις δεν τις κάνω σε καμία περίπτωση για να αντιπαρατεθώ στην εισήγηση —απλά είναι κάποιες διαπιστώσεις— και επειδή η συζήτηση σχετίζεται με διαβούλευση για τη συμπληρωματική μελέτη, δεν θα σταθώ περισσότερο σε αυτές και θα περάσω σε αυτό που οικολογικά και πολιτικά κρίνω ορθό.

Επιστρέφω λοιπόν στην Παραλλαγή 1, την οποία θεωρώ πραγματικά μια εξαιρετική λύση και μια μοναδική ευκαιρία, καθώς επικεντρώνεται σε εκτεταμένες παρεμβάσεις αποκατάστασης της κοίτης από τη γέφυρα της οδού Παπαναστασίου έως και την εκβολή στον Κηφισό. Μια παραλλαγή που σε επίπεδο προμελέτης περιλαμβάνει εξαιρετικά θετικές παρεμβάσεις που συνιστούν μια σημαντική αλλαγή ως προς τη διαχείριση των αστικών υδατορεμάτων, καθώς προβλέπεται μεταξύ άλλων η πλήρης αποκάλυψη (*daylighting*, που

λέμε) του καλυμμένου τμήματος από την Παπαναστασίου έως την οδό Εράτωνος, καθώς και η καθαίρεση του προσωρινού τοιχίου από συρματοκιβώτια στη συμβολή Κορδελιού και Εράτωνος, η απομάκρυψη όλων των κατασκευών από σκυρόδεμα εντός της κοίτης και η διαμόρφωσή της σε ανεπένδυτη ευρεία τραπεζοειδή διατομή, ικανή να παροχετεύσει πλήρως την πλημμύρα της πεντηκονταετίας.

Επίσης, προβλέπεται η αντικατάσταση των υφιστάμενων γεφυρών με νέες χωρίς ενδιάμεσα βάθρα εντός της ενεργούς διατομής, καθώς και η κατασκευή πεζοδρόμων εκατέρωθεν του ρέματος. Προβλέπεται η χρήση τεχνικών βιοτεχνικής αποκατάστασης με φυτεύσεις, γεωπλέγματα, κλαδοπλέγματα, πράσινα συρματοκιβώτια κ.λπ., αντί σκληρών τεχνικών έργων, και προβλέπεται φυσικά και η προστασία της υφιστάμενης βλάστησης και η επαναφυσικοποίηση. Αντί για την κοπή των 100 δέντρων, η Παραλλαγή 1 προβλέπει ρητά διατήρηση της υφιστάμενης βλάστησης, βιοτεχνική σταθεροποίηση πρανών και διαπερατούς παραρεμάτιους πεζόδρομους και ποδηλατοδρόμους.

Και ενώ λοιπόν η Παραλλαγή 1 ανοίγει τον δρόμο για την οικολογική αποκατάσταση, η συμπληρωματική μελέτη εξακολουθεί δυστυχώς να προκρίνει ως βασικό σενάριο τη συμβατική διευθέτηση. Και ως επιχείρημα —και εδώ είναι το βασικό— προβάλλεται ότι η υλοποίηση της Παραλλαγής 1 απορρίπτεται όχι για υδραυλικούς λόγους, αλλά επειδή απαιτεί μακροπρόθεσμη πολιτική δέσμευση των Δήμων Αθηναίων και Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας, έλεγχο, καταγραφή και κατεδάφιση αυθαιρέτων εντός των οριογραμμών, ανακατασκευή τεσσάρων οδικών γεφυρών σε συνεργασία με την Περιφέρεια (Ξάνθου, Χαλκίδος, Τσούντα και Νεϊγύ) και σχέδιο προσωρινής αντιπλημμυρικής προστασίας έως την ολοκλήρωση των έργων, τις οποίες χαρακτηρίζει χρονοβόρες διαδικασίες και ότι η καθυστέρηση θα αυξήσει τον πλημμυρικό κίνδυνο.

Ουσιαστικά, ομολογούμε πως προκρίνεται μια άλλη λύση για ένα πολύτιμο οικοσύστημα επειδή αδυνατεί να ανταποκριθεί έγκαιρα στις δικές της υποχρεώσεις η Πολιτεία — μια λογική που εγώ προσωπικά δεν μπορώ να τη θεωρήσω αποδεκτή. Τώρα, σοβαρά μιλάμε, και οικονομικά και διαδικαστικά στήνουμε ΑΜΚΕ, στήνουμε ΜΚΟ μέσα σε μια νύχτα, κάνουμε δουλειές, και δεν μπορούμε ούτε μισός ΟΠΕΚΕΠΕ να διατεθεί για να πάμε στην Παραλλαγή 1;

Εμείς —και κλείνω— ως «Κοινωνίας Βήμα» κρίνουμε κομβικής περιβαλλοντικής και οικολογικής ευκαιρίας την υιοθέτηση της Παραλλαγής 1 και καταθέτουμε στο σώμα προς κρίση και ψήφιση δική μας πρόταση. Τη διαβάζω για να ακουστεί και να γραφτεί στα πρακτικά:

1. Γνωμοδότηση υπέρ της Παραλλαγής 1 της συμπληρωματικής μελέτης και πρωτοβουλία του Δήμου για την από κοινού επιδίωξη με τον Δήμο Αθηναίων και την Περιφέρεια Αττικής της ωρίμανσης και υλοποίησης της Παραλλαγής 1 με πλήρη αποκάλυψη της φυσικής κοίτης.
2. Την άμεση συγκρότηση διαδημοτικής επιτροπής εργασίας Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας και Δήμου Αθηναίων για την εκπλήρωση των θεσμικών και τεχνικών προαπαιτούμενων της Παραλλαγής 1.

Ευχαριστώ.